

Kázání laetare 2026: Výroční sborové shromáždění Klobouky

1. Samuelova 16, 1b.6-7.10-13

Hospodin řekl Samuelovi: „Naplň svůj roh olejem a jdi, posílám tě k Jišajovi Betlémskému. Vyhlédl jsem si krále mezi jeho syny.“ Když Samuel spatřil Elíaba, řekl si: „Jistě tu stojí před Hospodinem jeho pomazaný.“ Hospodin však Samuelovi řekl: „Nehleď na jeho vzhled ani na jeho vysokou postavu, neboť já jsem ho zamítl. Nejde o to, nač se dívá člověk. Člověk se dívá na to, co má před očima, Hospodin však hledí na srdce.“ Tak předvedl Jišaj před Samuela svých sedm synů, ale Samuel řekl: „Žádného z nich Hospodin nevyvolil.“ A Samuel se Jišaje otázal: „To jsou všichni mládenci?“ Jišaj odpověděl: „Ještě zbývá nejmladší, ten však pase stádo.“ Samuel Jišajovi poručil: „Pošli pro něj! Nebudeme stolovat, dokud sem nepřijde.“ Poslal tedy pro něj a dal ho přivést. Byl ryšavý, s krásnými očima a pěkného vzhledu. Tu řekl Hospodin: „Nuže, pomaz ho! To je on.“ Samuel tedy vzal roh s olejem a pomazal ho uprostřed jeho bratrů. A duch Hospodinův se Davida zmocňoval od onoho dne i nadále.

Byl jeden krásný den před více než 3000 lety. Prorok Samuel v tento den vchází do malé bezvýznamné pastýřské vesničky v Judské vrchovině vzdálené 8 km od Jeruzaléma, kde ze svého paláce nad Izraelem pořád vládne král Saul – první král nad Izraelem. Vesnice je to malinká – pár desítek domů. 200–300 lidí bez hradeb a na pastvinách pouze ovce a kozy. Kdo by hledal cosi významného zde?

Vždyť nedaleko jsou opevněná města jako Jeruzalém, Chebron a náboženské centrum Bétel. Tak proč právě v naprosto bezvýznamném Betlémě, které nenajdete na žádné egyptské ani asyrské mapě, ani slůvkem na hliněných tabulkách z korespondence kananejských a filistinských králů?

Žije zde však muž, který má osm synů. Musí mít přístup k půdě, stádům a respekt ve vesnici, když má takhle početnou rodinu nemluvě o dcerách, které Bible nezmiňuje. Respektovaný občan – ctihostnost Betléma Jišaj.

Prorok Samuel to má od začátku namířené právě k němu. Ten Samuel kterého pozná celý Izrael, protože byl dlouhá léta jeho Bohem povolaným správcem před ustanovením prvního krále.

Do Betléma přichází Samuel a s ním Bůh udělat si jakýsi odpočet a najít lepší řešení: něco jako naše výroční shromáždění. Bůh nevyvěsí na nástěnku seznam volitelů, nechte výroční správy, nevede veřejně hodinovou diskusi. Prorok vstupuje do Betléma s jalovicí k oběti a zve předáky vesnice na hody. Žádné papíry, správy, dokumenty a počet hlasů, a přesto když Samuel vytáhne roh s posvátným olejem, je každému záhy jasné, že v tomto domě Bůh učiní bilanci minulosti a představí svoje plány na nejbližší roky budoucnosti. V tomto příběhu se dokonce ani samotný Bůh nestydí přiznat, že něco podle očekávání nevyšlo /výběr prvního krále se moc nepovedl: Saul selhal/a nezdráhá se dát šanci čemusi novému. Bilancuje minulost a určuje budoucnost.

Jišaj a celá vesnice jsou poctěni návštěvou. Bylo to jako kdyby k nám do kostela dojel bez ohlášení bratr synodní senior. Upečou Samuelovu jalovici a sedají k hostině.

„Tak jak vyřešíme náš problém, Bože?“ – řekne si Samuel. Když králem více nebude Saul, tak kdo? Kdo bude dnes pomazán za krále nad Izraelem? Jakými pravidly se bude řídit Boží řešení pro nastávající budoucnost?

„Saul byl vybrán i proto že byl mohutný chlap a o hlavu vyčníval nad všechny ostatní. Takže síla a statnost? Bude, Bože, tohle i dnes kritériem?“ – pomyslí si Samuel. „Král by přece měl být projevem síly a statnosti.“ Proměňuje si očima nejprve nejstaršího a nejsilnějšího Jišajova syna Eliába, pak druhého nejstaršího Abínádaba. Vždy mu však zazní hlas: „Ne, Samueli, ani tento to není. Ani tohoto jsem si nevyvolil“.

Nastává bizarní situace: Samuel se dvakrát tvrdě sekne u dvou nejsilnějších a nejstatnějších synů. Nedá mu to a řekne nejctihodnějšímu občanovi vesnice: „Jišaji zavolej i zbylé syny.“ Dorazí dalších pět silných chlapů. Samuel pořád myslí ve své skořápce a hledá krále mezi nimi: silného a statného muže. A to již po prvním seku mu Bůh na rovinu říká: „Díváš se a hodnotíš pouze očima, dle mír a tabulek, já se dívám i jinak.“ Tak těžké je i pro veleslavného proroka opustit vžitá kritéria toho, jak se spolu s Bohem tvoří budoucnost jeho lidu. Soudce a prorok, který roky spravuje Izrael a neví to. Na jeho překvapení si Bůh vybere nejmladšího, nejmenšího, nejslabšího, a navíc ryšavého kluka – obyčejného pastýře Davida.

Zvláštní, ale i v církvi stejně tak běžné: potíže dívat se na věci jinak, než jsme roky zvyklí a hodnotit dle jiných kritérií, nežli jsou rozměry, čísla, tabulky, výkazy, počty; hodnotíme slova, chování, zkušenosti, výkon druhých.

Svádí nás to posuzovat kvalitu našich společenstev i sborové práce i našeho společného úsilí takovýmto tabulkovým způsobem na způsob proroka Samuela. Finance, kterých je málo; čísla která by v tabulkách a výkazech mohla být vyšší, počty kterých by mohlo být daleko víc; aktivity které se nevydařily tak, jak bychom chtěli atd.

Neříkám, že čísla a tabulky nejsou potřebné. Jsou: pomáhají se nad mnoha věcmi zamyslet a reflektovat je. Pomáhají nám zamyslet se nad minulostí, přítomností i budoucností. Pomáhají nám zamyslet se nad vžitými vzorci fungování ve sboru, když jsme dnes s Bohem n sborovém shromáždění pozváni tvořit budoucnost jeho lidu minimálně na jeden další rok dopředu.

Bůh nás spolu se Samuelem v tomto příběhu však upozorňuje na to, že mnohdy to, co lze zvenčí změřit a narvat do tabulek a výkazů, není to, s čím jediným účelně Bůh staví dobrou budoucnost, ani to co určuje její budoucí kvalitu. Ano, někdy je to i ten svalnatý Samson, udatný Jozue, nebo nepřemožitelný a nebojácný vévoda Jéhú, nebo nejmnocnější král pod slunkem perzský Kýros, kteří by se hodili do tabulek a šablonovitého myšlení, kdy by ty tabulky sedli takřka ideálně. Daleko vícekrát je to však zestárnutý Abram a neplodná Sára, koktavý Mojžíš, chudí prorokové v žíněných otrhaných šatech, nebo skupinka rybářů, jeden celník a jeden

náboženský fanatik jako uředníci Páně, nebo vrah a pronásledovatel Saul a mnoho dalších, kteří do těch ideálních kolonek nijak nesedí. Navzdory tomu Bůh i s nimi tvoří budoucnost svého lidu ve své době stejně dobře a účelně jak se silným Samsonem, udatným Jozuem nebo nepřemožitelným Jehúem, a králem Kýrem který dobyl téměř celý známý svět a ani jednu bitvu v životě neprohrál.

Že by tabulky mohly být lepší, počty a čísla taky, možná i členové, farář nebo presbyteři? Určitě ano. Vždy můžeme být lepší a je kam se s Boží pomocí posouvat. A přestože nenaplňujeme já ani ty ideálně kolonky těch lidských tabulek a výkazů, si nás všechny Bůh vyvolil, abychom spolu s ním tvořili budoucnost jeho lidu zde v Kloboukách a okolí – znovu na další rok. Někdo z nás v úctyhodném věku jako Abraham, jiný zase i s nejistotou a divným životným osudem jako Mojžíš; jiný, kdo si nemůže dovolit tak vysoký salár jako další bratr nebo sestra, ale do sboru vloží své osobité srdce, modlitbu a svoji osobitou službu jako proroci, jeden uředník z takového prostředí a druhý zase z jiného; a přesto všichni spolu jako sbor vyvoleni Bohem s jeho pomocí budovat budoucnost jeho lidu v Kloboukách a okolí znovu minimálně na jeden další rok.

Když se dnes budeme o pár minut dívat na tabulky, výkazy, rozpočet, čísla, počty rozměry staveb vzpomeňme si na tu krásnou větu, se kterou se rozhodl Bůh tvořit budoucnost svého lidu; Vzpomeňme si na tu větu, kterou Bůh řekl Samuelovi, kdy si navzdory všem tabulkovitým představám Samuela vybírá mladého, nijak mocného, nízkého, zrzavého a nijak svalnatého pastýře, který však oplývá vírou, pokorou a ochotou v srdci, za budoucího krále svého lidu. „Ty hledíš mnohdy pouze na to, co máš před očima. Hospodin však hledí na srdce.“

Bůh si dnes nevyvolil Davida, ale celý náš sbor. Ač máme v tabulkách, číslech a počtech kromě zdařilých věcí i mnoho starostí na zamyšlení a k reflexi, Bůh se mnou i s tebou v našem sboru chce tvořit lepší budoucnost.

Víra, láska, naděj, ochota, pokora v lidském srdci leckdy totiž hravě vykompenzují mnohé nedostatky z čísel, tabulek, počtů a rozměrů, jako tehdy u vyvolení Davida za krále. Bůh dnes v Kloboukách vytahuje posvátný roh s olejem a praví našemu sboru: „To je on, kterého jsem si vyvolil. Pomažu ho za krále lásky, naděje a pokoje v Kloboukách a okolí, a to navzdory tomu, že někdy do těch tabulek nesedí tak, jak běžně očekává svět.“

Tvořme na sborovém shromáždění s vírou, láskou, ochotou, nadějí v srdci a s Boží pomocí budoucnost jeho lidu v Kloboukách a okolí na další rok, sestro, bratře. Ty spolu se mnou: tvé místo uprostřed Bohem vyvolených nikdo jiný nezaplní tak dokonale jako ty: pro tvoji víru, tvoji lásku, tvoji naděj, tvoji horlivost, Tvoji ochotu a tvoji pokoru.

Přijmi i dnes své vyvolení od Boha, a spolu se mnou s tím cenným, co máš ty ve svém srdci, tvořme dobrou budoucnost pro Boží vyvolený lid. Nejde to však bez tebe a všeho toho krásného co je hluboko v tobě a nelze to změřit, očíslovat ani hodit do kolonky v tabulce.